Başvekil bugün saat 20,15 te radyoda bir konuşma yapacak

AKŞAM

BELER OTELİ
Lüks Salonlarında ve Evlerde
NİŞAN ve DÜĞÜN
Merasimleri yapılır.
Beyoğlu İstiklâl Cad. No. 213 Tel: 49427

Sene 24 — No. 8361 — Fiati her yerde 5 kuruş | PAZAR 1 Şubat 1942 | Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Üç Vekilin beyanatı

Ihtikârla mücadele işinde milletin hükûmetle elele vermesi lâzımdır

Memlekette ekmek meselesi diye bir şey kalmamıştır. Karne sayesinde % 20 nisbetinde bir tasarruf temin edilmiştir. Hükûmet servet üzerine vergi koymağı hatırından geçirmemiştir. Kok kömürünü tasarruf ile kullanmak lâzımdır

Ankara 31 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi müzakereleri esnasında Ticaret Vekili ve Ankara mebusu Mümtaz Ökmen ezcümle demiştir ki:

— Birçok tedkiklerimiz, ecnebi memleketlerde yaptığımız tedkikat şunu isbat etmiştir ki, bugünkü iktisadî buhranı yenmek ve umumun iaşesini temin etmek ve ihtikârla mücadelede muvaffak olabilmek için tek şart, hükûmetle milletin el ele vermesidir.

Şunu da şükranla tebarüz ettireyim ki, bizim memleketimizde çetin bulacağımızı, tatbikatında müşkülât göreceğimizi zannettiğimiz bazı usuller ve imtihanlar halkın hükûmete itimadı bakımından ümid vericidir. Bunu hem bir misal ile teyid etmiş olmak, hem de hakikaten endişeye düşürecek bir dedikoduyu, Meclis muhitine kadar sokulmak cesaretini gösteren bazı dedikoduların bozgunculuk mahiyetini tebarüz ettirmek için bir misal arzediyorum:

Karnenin tatbikinden yüzde yirmi tasarruf hasıl oldu

Bilirsiniz ki, gıda maddelerine ilk defa olarak karne usulünü tatbike karar verdik. Fakat çok cesur değildik. Çünkü bu işe tahsis ettiğimiz teşkilâta ve nihayet halkın itiyadına göre birçok müşkülâta tesadüf edeceğimiz kanaatinde bulunuyorduk. Buna rağmen bu vesika usulünün tatbik edildiği bütün şehirlerde ekmek meselesi diye bir mesele kalmamıştır.

Gene karnenin tatbik edildiği bütün şehirlerde yüzde yirmi tasarruf hasıl olmuştur. Buna rağmen işitiyoruz ki, İstanbul gibi 750 - 800 bin nüfuslu bir şehre bir milyon 200 bini mütecaviz karne dağıtılmıştır. Binaenaleyh muayyen ve az miktarda ekmek dağıtılacak yerde ekmek sarfiyatı çoğalmıştır. Bu gibi dedikoduları samimiyete bağışlamağa imkân yoktur. Şayialar, durmadan kulaklarımıza kadar geliyorsa, inanmıyarak bunları tasvip değil, tahkik etmek lâzımdır. Bugün İstanbul şehrinde karne (1,200,000) e çıkmış değildir. Bilâkis günde 75,000 kilo tasarruf edilmiştir. Bununla sizlerin kulaklarına kadar işaa edilen hâdiselerin ne kadar kasta makrun olduğuna bir misal vermiş oluyorum.

Bu misali, milletten gördüğümüz yardımın misalini vermek için arzettim.

Harp iktisadiyatının zarurî neticeleri olarak her taraftan tecrid edilmiş bir halde olmamıza rağmen 1941 senesinde yaptığımız ithalât 1940 senesine nazaran tenakus değil, tezayüd irae etmektedir. Gönül arzu eder ki maddî imkânlara malik olalım ve bütün istediğimiz kıymetli eşyaları kolaylıkla getirebilmek ve halkın ihtiyacına cevap verecek imkânı bulabilelim. Yalnız bu arzu, imkânlarla mukayyed olan birşeydir.

General Ahmed arkadaşımızın tek tip elbise ve tek tip ayakkabı arzularına İktisad Vekili arkadaşımız cevap vereceklerdir.

Muhterem Başvekil gayet sarih bir nutuk irad buyurduktan sonra benim bu bu mevzua temas etmekliğim doğru olmamakla beraber ben de bu noktayı Kâzım Nami arkadaşımıza hatırlatmak isterim.

Gazetelerin neşriyatı

Arkadaşlar, biz nasıl bütün işlerimizde Meclisin daimî mürakabesinden, daimî kontrolünden ve hakikaten çok yerinde olan direktif ve irşadlarından istifade ediyorsak matbuatın bizim işlerimize teallûk eden bütün neşriyatını da itimad buyurun, o derece dikkat ve hassasiyetle takib etmekteyiz. İsmini söyliyemiyeceğim, samimî olduğuna hiç şüphem olmıyan bir gazete devamlı olarak bazı usullerimiz hakkında tenkidler yapar, mütalâalar ileri sürer ve bu işin kendi tavsiye ettiği usul tatbik edilirse daha iyi neticeler vereceğini yazar durur. Hakkı var, yerindedir ve biz doğru bulursak buna ittiba ederiz, doğru bulduğumuz şekilde cevap veririz. Herşeyi hassasiyetle tenkid etmekte, mahzur arayıp bulmakta mahir olan bu zatın, bu gazetenin asla tenkid kasdiyle söylemiyorum, Millî korunma kanununun Büyük Millet Meclisine tevdii münasebetile cereyan edecek müzakerelere temas eden bir neşriyat silsilesi başladı. Bunları yazan zat burada der ki: «Hükûmet, âmme menfaatini, umumun menfeatini düşünmekte son derece hassastır, kıskançtır. Hattâ bu yüzden bazan ifrata bile gitmektedir.»

Eski devirde olduğu gibi bu devirde nüfuzlu adamlardan murad, tabiî Vekiller, mebuslar ve Parti ilerigelenleridir.

(Devamı sahife 2, sütun 4 de)

Maliye Vekilinin mecliste izahatı

Altını fırlatanlar, bir kaç spekülâtördür, altın stokumuz, eski devirler ile kıyas edilemiyecek derecede büyüktür

Millî korunma kanununun tadilâtı dolayısile Maliye Vekili Fuad Ağral aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

— Arkadaşlar, altın fiatinin tereffüü hakkında bazı arkadaşlar beyanatta bulundular. Onun için söz aldım. Altın hakkında maruzatta bulunmadan evvel müsaade buyurursanız bir nebze tasarruf bonolarına temas edeceğim:

İlk defa 25 milyon liralık bir müsaade alınmıştır. Bu müsaade ile çıkarılan bonolar çok kısa bir zamanda tamamen satıldı. 2 nci 25 milyon liralık bono ihracı için kanun teklif ettik. Yüksek Meclisinizce kabul buyuruldu. Geçenlerde bunların satısının dahi haddi kanuniye yaklaştığını ve satışı tahdid etmek mecburiyetinde kalındığını söylemiştim. Bunlar da tamamen satılmıştır.

941 Denizyolu istikrazının birinci tertibi olmak üzere 5 milyon liralık tahvil çıkarmıştık. Bu tahvillerin kayıt müddeti olarak bir hafta ilân edilmişti. Bunlar da 3 günde tamamen satıldı.

Bugün bu tahviller pirim yapmaktadır, vatandaşlar aramakta ve bulamamaktadır. Bize müracaatler olmuştur. Binaenaleyh vatandaşların muameleyi ve millî parayı korumak hususunda gösterdikleri şu rağbetlere teşekkür etmeyi kendim için bir borç bilirim.

Altın üzerinde spekülâsyon

Hazin olan tarafı şudur ki: Yurttaşlar tasarruf bonolarına ve tahvillere yüksek rağbet göstermek suretile millî paraya olan itimadlarının yeni yeni delillerini verirlerken diğer taraftan bazı fena niyetli kimseler halkı altın alımına teşvik etmek ve bu sayede kendilerine gayri meşru menfaatler temin eylemek maksadile bir takım şayialar çıkarmaktadırlar. Meselâ servet üzerine, devletçe vergi konacağı, Merkez bankasının piyasaya çıkardığı yeni on liralıkların piyasadaki mevcuda ilâveten çıkarılmış olduğu gibi, şayialar bu kabildendir. Altın fiatlerinin tereffüünden dolayı Vekâlet tedkikat yapmakta idi. Tedkikat neticesinde bu tereffüün bazı eşhasın spekülâsyon maksadile bu harekete tevessül etmelerinden ileri geldiği anlaşılmıştır. Bunun için elden gelen tedbirleri alm[illegible]ulunuyoruz. Bir kere servet üzerinden vergi almak hatırımızdan geçmemektedir. Bütün vatandaşların bunu bilmelerini faydalı görmekteyim.

Yeni on liralıklar

Merkez bankası tarafından ihraç edilmiş olan yeni on liralıklar, banka tarafından ilân edildiği gibi, eskilere ilâveten değil, münhasıran es-

(Devamı sahife 2 sütun 2 de)

Hususî müesseseler

Maaşlara zam için hükûmet müdahalesine meydan verilmiyeceği umuluyor

Ankara 31 (Telefonla) — Hükûmetin kendi memur ve müstahdemleri için hazırladığı kanundaki esaslar dairesinde hususi müesseselerin de kendi memur ve müstahdemlerinin maaşlarını arttırması lâzım geldiğinin İktisad Vekâleti tarafından bu kabil müesseselere bildirildiği bir gazetede yazılmıştı. Yaptığımız tahkikat İktisad Vekâletinin böyle bir tamimden haberi olmadığını ortaya koymuşsa da devlet memurlarına yapılan fevkalâde zam kanununun bir maddesinde hususi müesseselerin de kendi memurlarının maaşlarını arttırabilecekleri kayıtlı bulunmaktadır. Bu kabil müesseselerin fevkalâde ahvalin hayat şartlarını haddinden fazla yükselttiğini nazarı itibare alarak memurlarına herhangi bir müdahaleye lüzum kalmadan zam yapacakları burada tabii addedilmektedir. Herhangi bir vatandaşın hakkını zıyaa uğratmamak şarında bulunan hükûmetimizin, zaten haksızlığa meydan bırakmıyacağı aşikâr olduğundan hususi müesseselerimizin de böyle bir müdahaleye meydan verdirecek bir harekette bulunmıyacakları umulmaktadır.

Zam kanunu tebliğ edildi

Büyük Millet Meclisi tarafından memur maaşlarına yapılacak fevkalâde zamlar hakkında kabul edilen kanun dün vilâyete tebliğ olunmuştur. Bu itibarla vilâyet ve belediye memurlarile, hususi muhasebeden maaş alan memurların şubat aylıkları zamlı olarak verilecektir.

Maaş tevzi bordroları bu esaslar dahilinde hazırlanmaktadır.

Ingilizler Singapura çekildiler

Japonlar, Singapura giden bende hâkim bulunuyorlar

Singapur 31 (A.A.) — Uzak Şark cumartesi tebliği şöyle demektedir:

Evvelden tanzim edilen plâna göre, Yohore cenubunda hareket eden kuvvetlerimiz dün gece Singapur adasına çekilmişlerdir. Düşman bu hareketi iz'aç için pek fazla faaliyet göstermiştir. Yohore şosesi muvaffakiyetle kesilmiştir. Kraliyet deniz ve hava kuvvetleri işbirliği yapmaktadır.

Malezya muharebesi bitmiş ve Singapur muharebesi başlamıştır. Takriben iki ay zarfında kuvvetlerimiz Malezya karasında düşmanla çarpışmışlar ve havalarda üstünlüğü temin eden, karada büyük bir hareket serbestisi bulan düşmana karşı şiddetli muharebeler vermişlerdir. Vazifemiz düşmana zayiat verdirmek ve Uzak Şarkta mücadeleye devam için lüzumlu müttefik kuvvetlerini toplamak maksadile zaman kazanabilmekti. Bugün çevrilmiş bulunan kale adamızda mukavemet ediyoruz. Diğer vazifemiz bize yardım gelinceye kadar bu kalede tutunmaktır. Yardım muhakkak gelecektir. Bu vazifeyi ifaya azmettik. Bunun yapılmasında kale içinde kalan bütün kadın ve erkeklerin faal yardımını istiyoruz.

Hepimiz için yapılacak iş vardır. Kalemize adım atacak her düşmanın derhal yakalanması lâzımdır. Kapılarımıza dayanan düşman merhametsizce cezalandırılmalıdır. Bundan böyle düşüncesiz sözler söylenmemeli ve rivayetler dolaşmamalıdır. Ödevimiz açık ve sarihtir. Katî bir azim ve kararla savaşımızı kazanacağız.

Amsterdam 31 (A.A.) — (D.N.B.): Singapur vaziyeti hakkında Londra radyosunun bildirdiğine göre 100,000 kişilik bir Japon ordusu Johor Bahru üzerine yürümektedir. Bu ordu daha şimdiden Singapura giden bende hâkimdir. Bu bölgede yedi günden beri Japonlar gittikçe artan bir şiddetle çarpışmaktadırlar.

Hind millî hükûmetinin teşkili için takrir

Bangkok 31 (A.A.) — (D.N.B.): Delhi radyosu bildiriyor:

Hint merkez teşrii meclisi müstakil üyelerinden B. Joshi, bir Hint merkezi millî hükûmetinin derhal teşkilini istiyen bir takrir tevdi etmiştir. Bu takrir 15 şubatta Delhide merkezi mecliste müzakere edilecektir.

Libya'da Ingiliz çekilmesi

İngilizlerin doğu cephesine doğru çekildikleri bildiriliyor

Berlin 31 (A.A.) — Yarı resmi bir kaynaktan bildirildiğine göre, Alman ve İtalyan birlikleri, İngiliz kuvvetlerini Libya cephesinin doğusuna çekilmeğe icbara çalışmaktadırlar.

Kahire 31 (A.A.) — Orta Şark İngiliz tebliği:

Bingazi etrafındaki vaziyette kayde değer bir değişiklik yoktur. 7 nci Hintli piyade tuğayımız sayıca çok üstün kuvvetlere karşı 48 saat Bingazi şehrine hâkim mevzileri müdafaa ettikten sonra 29 sonkânun gecesi çekilmeğe karar vermiştir.

Bu esnada düşman dördüncü Hint tümeninin bütün gayretlerine rağmen Bingaziden Tokraya giden yolda ve aynı zamanda Bingaziden Elabiraya giden yolda Regima'da yerleşmiş bulunuyordu. Msus bölgesinde seyyar teşkillerimiz geri çekilen düşmanla yeniden muharebeye tutuşmuştu. Tayyarelerimiz kıtalarımızı himaye eden uçuşlar yapmış ve diğer uçaklarımız da düşman kıtalarına hücum etmiştir.

Avustralya sahil halkı dahile çekiliyor

Berlin 31 (A.A.) — Sidney'den öğrenildiğine göre, Malezyada bulunan kadınlar ve çocuklar Avustralyaya gelmişlerdir.

Avustralyanın şimali şarkî ve şimali garbî kısımlarının ahalisi dahile doğru çekilmiştir.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Birmanya'da Moulmein boşaltıldı

İngilizler Saluen'in garbinde, yeni mevzilere çekildiler

Londra 1 (A. A.) — B. B. C.: Birmanyada Moulmein şehri terkedilmiş ve İngiliz kuvvetleri Saluen nehrinin batı sahilinde yeni mevzilere çekilmiştir. İngilizler bütün malzemeyi nakletmişlerdir. İngilizler, düşmanın ağır bir hücumunu püskürtmüşlerdir.

Rangondan 240 kilometre uzakta bulunan Moulmein'in ziyaı, o kadar büyük ehemmiyeti haiz değildir. Zira tabiî müdafaa hatı, Saluen nehrinin garp sahilidir. Halbuki, Moulmein, nehrin doğu sahilindedir. Bununla beraber Japonlar Hind Okyanusunda pek faydalı bir liman daha elde etmişlerdir. Japonların Çine malzeme nakleden Birmanya yolunu kesmek için 160 kilometre daha şimalden geçerek Tonko şehrini zaptetmeğe teşebbüs edecekleri zannedilmektedir. Günde, Birmanya yolundan Çine gitmek üzere 30 bin ton malzeme taşıyan 5000 kamyon geçiyor.

Singapur köprüsü havaya uçuruldu

Müstahkem adayı, sahilden bir buçuk kilometrelik bir kanal ayırıyor

Londra 1 (A. A.) — B. B. C.: Müstahkem Singapur adasına çekilmiş olan İngiliz müdafilerile 100 bin kişilik Japon kuvvetini, şimdi adayı karadan tefrik eden ve en az bir buçuk kilometre genişliğinde olan bir deniz kanalı ayırmaktadır. Singapur adasını karaya bağlıyan Komor köprüsü tamamile kullanılmaz bir hale getirilmiş ve havaya uçurulmuştur. Japonların deniz kanalını geçerek Singapura mı hücum edecekleri, yoksa sıkı bir surette kuşatarak açlıktan teslim olmağa mı mecbu edecekleri belli değildir.

Japonlar yeni bir adaya daha çıktılar

Londra 1 (A.A.) — B.B.C.: Felemenk Hindistanından gelen en son haberlere göre Japonlar Borneoda Aboyia adasına asker çıkararak işgal etmişlerdir. Bu adada şiddetli muharebeler cereyan etmektedir. Aboyla Hollandalıların mühim bir deniz üssüdür.

Londra 1 (A.A. — B.B.C.: Amerika Bahriye Nezareti senede 30 bin pilot yetiştirmek için tedbir aldığını ifşa etmiştir. Bu işe dört Amerikan üniversitesi tahsis edilmiştir. Şimdiden talebe kaydına başlanmıştır.

Sovyetler Doneçte ilerliyor

Azak denizinin şimalinde bir şehrin geri alındığı bildiriliyor

Londra 1 (A. A.) — B. B. C.: Dün geceki resmî Sovyet tebliğine göre, Ruslar, dün anudane taarruzlarına ve ilerlemelerine devam etmişlerdir. Kızıl Yıldız gazetesi, bu hususta bazı coğrafî malûmat vermektedir. Rusların geri aldıkları Merostavaya şehri Azak denizi sahilinde kâin Berciansk'ın 50 kilometre şimalindedir. Bu ise, Taganrog'da bulunan Almanları tehlikeye koyuyor.

Stokholm'dan gelen, fakat teyid edilmiyen bir habere göre, Ruslar, Doneç havzasına Samara nehrine varmışlardır. Bu nehir, Dnieperopetrovski'den 60 kilometre uzaktadır. Rusların Doneç havzasında geri aldıkları kömür madenlerinin işletilmeğe hazır bulunduğu bildiriliyor.

Kızıl Yıldız, Moskovanın şimali garbî cephesinde büyük ehemmiyeti haiz bir şehir için dövüşüldüğünü ilâve ediyor. Bu şehrin Rjef olması muhtemeldir. Bu kesimde Alman hatlarında derin gedikler açılmıştır.

Libya'da Hind tugayı Mihver çemberini yardı

İngilizlerin tekrar teşebbüsü ele almaları bekleniyor

Londra 1 (A. A.) — B. B. C.: Bingaziyi müdafa etmiş olan İngiliz kuvvetleri düşman çenberini yararak İngiliz kuvvei külliyesine iltihak ediyorlar. Yedinci Hind tugayının hiç olmazsa iki kıtasının düşmanla çarpışarak kendisine yol açması ve İngiliz küllî kuvvetine iltihak etmesi Londrada memnuniyetle karşılanmıştır. Libyada büyük bir değişiklik olmamıştır. Askerî müşahitler İngilizlerin teşebbüsü tekrar ele almalarını pek muhtemel görüyorlar. İngiliz tayyareleri, sahil yolunda düşman kollarına ağır hücumlar yapmışlardır. Torpido tayyarelerimiz, Orta Akdenizde bir mihver petrol gemisini batırmışlardır.

Yerli bir hükümdar de Gaulle'a iltihak etti

Londra 1 (A.A. — Garbî Fransız Afrikasının yerli hükümdarlarından ve 200 bin tebaası olan Kuadio, İngiliz kolonisine geçerek general de Gaulle'a iltihak etmiştir.

Biletçi — Korkarım ki bize de istifçi diyecekler!..
Vatman — Merak etme, bizim istif, halkın kârına!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

Alman tebliği

Berlin 31 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Doğu cephesinin birçok yerlerinde Alman, İtalyan, Rumen ve Slovak kuvvetleri düşmanın mevzii taarruzlarını püskürtmüşler ve yeniden ağır zayiat verdirmişlerdir. Bundan başka hücum kıtaları taarruza geçmiş ve Sovyet kuvvetlerine ağır darbeler indirmiştir. Bu münasebetle düşmanın 19 zırhlı arabası ve blokhavzları tahrip edilmiştir.

Kursk'un şimal doğu istikametinde, Tuğgeneral Breith komutasındaki zırhlı kuvvetlerle Alman piyadelerinin yaptığı karşılık taarruzlar, birçok günler devam eden muharebelerden sonra tam bir muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Birçok düşman tümenlerinden ve zırhlı araba birliklerinden mürekkep olan ve Alman hatlarına akın yapan bir Sovyet grupu mağlûp edilmiş, büyük zayiatla doğuya doğru atılmıştır.

İngiltere etrafındaki sularda tayyarelerimiz, müsellâh bir keşif uçuşu esnasında Britanya adasının doğu kıyısında bir askeri tesise hücum etmiş ve şimali İrlandada demiryolları hedeflerine taarruz eylemiştir.

Şimali Afrikada keşif faaliyeti olmuştur. Cenubi Sirenaikte Alman Stukalarile savaş ve tahrip tayyare birlikleri İngilizlerin makineli taşıt topluluklarına hücum etmiş ve bunları dağıtmıştır.

Alman hava kuvvetlerinin Malta adasındaki deniz ve hava üslerine yaptıkları taarruzlar muvaffakiyetle devam etmektedir.

Valetta devlet tezgâhlarına infilâk ve yangın bombaları ile taarruz edilmiştir.

Rus tebliği

Moskova 31 (A.A.) — Bu sabah neşredilen Sovyet tebliğinde gece Sovyet kıtalarının düşmana karşı taarruz hareketlerine devam ettikleri kaydedilmektedir.

Amerikan tebliği

Vaşington 31 (A.A.) — Harbiye Nazırlığının tebliği:

Filipinlerde Bataan yarımadasında son yirmi dört saatte fasılalı çarpışmalar olmuştur. Düşmanın kıtalarımız arasına sızmak için yaptığı azimli teşebbüsler akim bırakılmıştır. Bir kaç Japon askeri esir alınmıştır. Düşman hemen hemen hiç hava faaliyetinde bulunmamıştır. Diğer bölgelerde kayde değer bir şey yoktur.

Japon tebliği

Tokyo 31 (A.A.) — Tebliğ: Japon ordusu deniz kuvvetlerile sıkı işbirliği halinde Hollanda Borneosunun batı kıyısında Pamandhap'a asker çıkardıktan sonra 27 sonkânunda Pamandhap'ın 40 kilometre şimal doğusunda Sambası işgal etmiştir. Bundan başka Sarabah'da Kuçing'den cenuba doğru ilerliyen Japon kolu 27 sonkânunda Hollanda Borneosunun batı kıyısında Sando'nun 22 kilometre cenup batısında Lâdo tayyare meydanını almıştır.

İngiliz - İran - Rus muahedesi hakkında Berlin ne diyor

Berlin 31 (A.A.) — Yarı resmî bir mahfilden bildiriliyor: İngiliz - Sovyet - İran muahedesinin tasdik edilmesi, Berlince bir cebir politikasının son merhalesi olarak telâkki ediliyor. Bu siyasetin tatbikini zayıf bir parlâmento kolaylaştırmıştır.

İranın himaye edileceğine dair Sovyetler Birliği ve İngiltere tarafından verilen söz burada bir istihza intibaı doğurmuştur. Çünkü bu iki devlet İranı baştanbaşa işgal etmiş bulunmaktadırlar.

Ne demeli?

Ulus arkadaşımız dil meselelerine çok önem veriyor. Böylelikle de, doğrusu, pek hayırlı bir iş işliyor. Fakat son haftaların kolleksiyonunu karıştırırken koskoca şöyle bir başlık dikkatimizi çekti:

«Halk dün kolaylıkla ekmeklerini elde ettiler!»

Böyle

dememeli;

«Halk dün kolaylıkla ekmeğini aldı», yahut «Ekmeğini elde etti»

demeli!

İktisad Vekilinin kömüre dair beyanatı

Kömür istihsali artmakla beraber, istihlâk de o nisbette yükseldi, kok kömürünü tasarruf ile kullanmak lâzımdır

İktisad Vekili Sırrı Day da Millî korunma kanununun Meclisteki müzakeresi esnasında şu nutku söylemiştir:

— Arkadaşlar, şümulü çok büyük olan Millî korunma kanununun heyeti umumiyesi üzerinde konuşulurken İktisad Vekâletine tevdi edilen ve hayatî işlerimizden olan kömür mevzuuna temas edildi. Bendeniz, bu mühim mevzua ancak bu kanunun umumî çerçevesi içinde kendi cephemden kısaca temas edeceğim: Memleketimizde Zonguldak kömür havzasının kömür istihsali 924 de tüvenan kömür olarak 994 bin tondu. Bu miktar peyderpey artarak 937 senesinde 2,306,000, 938 de 2500000, 939 da 2696000, 940 da 3,019,000 tona baliğ oldu. 941 istihsali de ayni miktardadır. Yalnız 940 senesinin son ayı Devlet işletmesi, mütebaki ayları şirketlerin işletmesi, 941 senesi ise yalnız Devlet işletmesi çalışmıştır. 940 ve 941 seneleri istihsali mukayese edildiği zaman şeraitin zorluğuna göre 941 senesinin istihsali çok daha muvaffakıyetli telâkki edilmesi lâzım gelir. Memleketin kömür istihlâki de o nisbette artmış, 941 senesinde en yüksek haddi bulmuştur. Bu 3 milyon tüvenadan 2 milyon yıkanmış (lâve) kömür istihsal edilmiştir. Bu 200,000 vagondur. Memleketin nakliyat vesaiti bununla mütenasip olmadığı yüksek heyetinizin malûmudur.

Kömür istihlâki artmıştır. Bunun sebebleri yalnız Zonguldak kömürünün mûtad istihlâkinden ibaret değildir. Fabrikalar bir yerine üç ekiple çalışmaktadır. Askerî ihtiyaçların tesiri, münakale hacminin artması, yine münakale vesaitinin darlığı sebebile odun, kömür gibi mahrukatın yerine Zonguldak kömürünün kaim oluşu, gaz ve benzin gibi maddelerin eksikliği sebebile, yine bunların yerine kokun ikame edilmesi başlıca sebebleri teşkil eder.

Bugün memlekette kömür yokluğu, kömür buhranı vardır. Bu hal, birazdan arzettiğim vechile bu ay başındanberi kömür istihsalinin durmuş olmasından ileri gelmiş değildir. Eğer yazdan alınan tedbirler her yerde behemehal stok yapmak için yapılan tazyikler olmasaydı, bugünkü iztirabımız daha fazla olacaktı.

Fakat gerek Etibankın kömür tevzi müessesesi, gerek fabrikalar büyük miktarda kömür stok etmeğe çalıştılar.

Devlet demiryollarının stokları ilk defa olarak 140 bin tona çıktı.

Son aylardaki münakalât güçlüğü ve kışın şiddeti kömür stoklarını eritti ve memleketin yer yer kömürsüz kalmasına sebebiyet verdi. Buna rağmen 941 istihsalâtından bugün havzada elimizde daha 60 bin tondan fazla kömür vardır.

Fakat bir zamandanberi, bilhassa bu ay hava şartları malûm olduğu gibi o kadar fena devam etti ki havzaya gelen vapurlar boş veya yarı hamule ile dönüyor, muhtelif limanlara iltica etmek mecburiyetinde kalıyorlardı.

Buna müvazi olarak muhtelif yerlerde mevcut olan 50 - 60 bin metre mikabi direğin de havzaya nakli çok güçleşti. Havza, senede 180 bin metre mikâbı direk sarfederdi. İşlemeyip durduğu zaman dahi galerilerin bakımı için 100 - 150 bin metre mikâbı direk sarfetmektedir.

Alınması lâzım gelen tedbirler

Bu vaziyet karşısında almağa mecbur olduğumuz tedbirleri arzedeyim:

Kömürün bu geniş istihlâki karşısında yapılacak ilk iş, mümkün olduğu kadar Zonguldak kömürünü az kullanmak, mümkün olduğu kadar Linyit ve mahrukat kanunu hükümlerine ve hepimizin arzusuna rağmen bugün mümkün olan yerlerde odun kömürü ve odun kullanmak zaruretidir. Bu sebebden kömür istihlâkini tahdid edici tedbirler almak mecburiyetindeyiz. Yine 2 milyon ton kömür noksan istihlâk etsek dahi vaziyet bize ayni zaruretleri tahmil etmektedir. Nakil müşkülâtı da bize bazı zorluklar çıkaracaktır.

Başvekilimizin de hassasiyetle durduğu mevzu üzerinde muhtelif tedbirler alınmakta ve nihayet kömür istihsalini en canlı olarak yaşatmağa çalışılmaktadır. Muhtelif vesaiti nakliye bu meyanda mevsim icabı bazı küçük motörler direk nakline tahsis edilmiştir. Bir taraftan deniz nakıl işlerine hız verirken diğer taraftan karada da oradaki vatandaş ve işçilerimizin, mühendislerimizin gayreti ile karla kaplı yollar açılarak direk nakline âzamî surette çalışılmaktadır. İstihsal 20 - 25 gün yalnız tamir işlerimiz için durdurulmuş ve dünden itibaren yeniden başlamıştır.

Sonkânun ve şubat aylarına gerekli direk stokları ile girmek isterdik, olamadı. Buna daîr çok konuşulabilir, fakat imkânlar el vermemiştir diyeceğim. Bunu telâfi için başta Başvekil olmak üzere bütün hükûmet arkadaşlarımız — çünkü tamamen bir koordinasyon mevzuudur — çalışmaktayız.

Millî korunma kanununun şimdiye kadar verdiği bazı salâhiyetlerden maden istihsalâtımızda âzamî istifade edilmektedir.

Çok ümid ediyorum ki önümüzdeki seneyi gene buhransız geçirmek imkânlarını temin edelim.

Linyit kömürünü mümkün olduğu kadar her yerde istifade edebilecek bir mevzu haline getirebilmek için yüksk huzurunuza takdim edilen ve tedkikatı biten kanun da kabul buyurulursa zannediyorum bu mevzudan da istifade edeceğiz. Garp linyitleri bugünkü imkânlara göre âzamî istihsal vaziyetine girmiş, yevmiye 1000 tonu mütecaviz istihsale başlanmıştır.

Zonguldak havzamızı, hayatî bir mevzu telâkki ediyoruz. Bunun inkişafına çalışmak Vekâlete tevdi ettiğiniz mühim bir vazifedir. Diğer Vekâletler de lâzım gelen gayretleri göstermektedir. Bunda muvaffak olmak için icab eden tedbirleri almakta devam edeceğiz. Vekâletimizi ilgilendiren muayyen bir elbise tipi yapmak, bütün fabrikaları seferber ederek ayni şekilde kumaş yapmak dâvasıdır. Kundura için kundura fabrikalarımızı faaliyete getirerek ayni tipte kundura yapmaları icab eder.

Fakat takdir edersiniz ki bugünkü vaziyet gibi, askerî ihtiyaçlar en başta geliyor. Hepimizin gayesi bunu temindir.

Sivil ihtiyaçlara vaziyetin müsaadesi nisbetinde cevap vermeğe çalışıyoruz.

Bugün her vatandaşa basit tek elbise yapmaktan ise her vatandaşın mevcut elbisesini iyi kullanmasını tavsiye etmek iyi olur, yurdseverlik olur. (Doğru sesleri) Bu iş, genişlik işidir, sulh işidir. Takib ettiğ. iz istikamet, yürüdüğümüz yol, halkın giyim ihtiyacına cevap verebilmek için imkân nisbetinde sade, sağlam, bol istihsal, ucuz istihsal, fantezi olmıyan eşya istihsalidir. Bundaki muvaffakıyet derecemiz ise imkânlara tabidir. Maruzatım bundan ibarettir.

Maliye Vekilinin izahatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ki harfli banknotların ve büyük kupürleri eksik diğer evrakı nakdiyeden geri çekilmiş olanların yerine çıkarılmıştır. Bu yeni on liralıkların ihracil eski mevcuda bir lira dahi ilâve edilmiş olmadığını bu kürsüden katiyetle ifade ederim.

Altın alım satımı serbes bırakıldığı ve hükûmet bunu müdahale etmediği için görülüyor ki ve siz de görmektesiniz ki altın alış verişi her yerde serbesçe cereyan etmektedir. Bazı arkadaşlar altının borsada kote edilmiş olduğunu zannetmektedir. Altın borsada kote edilmiş değildir. Borsa adında bir ilân varakası çıkmaktadır. Bunda yazılı altın fiatlerini neşrinin şurada burada yaptığı tahkike istinad ettiği anlaşılmaktadır. Haklı olarak arkadaşlar altının borsada kote edilmiş olduğunu zannetmeğe gitmişlerdir.

Bir takım spekülâtörler altın alım satımının serbes olmasından bilistifade sanki altın borsada kote edilmiş gibi «fiati dün bu idi, bugün şudur» tarzında göstermeğe yeltenmektedirler.

Buna istinaden meselâ bugün altın fiati 38 e çıkmış denilmektedir. Buna karşı lâzım gelen tedbirleri aldık. Zecri bir tedbirin bu yolda iyi bir netice vermiyeceğini bildiğimiz için ona göre tedbirler alınmıştır. Bugün altın bütün devletlerde mübadele vasıtası olmaktan çıkmış, tamamen bir mata halinde kalmıştır. Hiç bir devlet yoktur ki altını vasıtai mübadele yapsın, altın hemen bütün devletlerin merkez bankalarında toplanmıştır.

Altın stokumuz en yüksek derecededir

Bugün maliyenin ve Merkez bankasının sahip olduğu altın miktarı eski devirlerle tasavvur edilemiyecek bir derecededir ve Cümhuriyet hükûmetinin malik olduğu altın mevcudunun da en yüksek raddesine vasıl olmuş bulunmaktadır.

İhracat mallarımızın dünya piyasalarında rağbetle aranması altına tahvili kabil döviz mukabilinde ihracat satışlarını kolaylaştırmakta ve bu suretle de Merkez bankasındaki döviz ve altın miktarı günden güne artmaktadır. Şunu da açıkça söyliyeyim ki memleketimizin bugünkü durumu sayesinde Türkiyeye hariçten külliyetli miktarda altın gelmektedir.

Hattâ külçe altın getirilmesi için talebler karşısında bulunmaktayız. Böyle olmasına rağmen arzettiğim asılsız şayialar dolayısile altın fiatinde sebebsiz, haksız, nisbetsiz derecede yükselmeler görülmektedir. Bu vaziyet birkaç spekülâtörün oyunları neticesinden başka birşey değildir. Bir arkadaşımızın sarih surette tebarüz ettirdiği gibi bugün ekmeği 15 kuruşa almaktayız. O halde altın neden dolayı 40 liraya doğru gitmektedir.

Altın alanlar, kendi aleyhlerine hareket ediyorlar

Vatandaşlarımız bu şayialara aldanarak Türk altınını Avrupa piyasaları fiatinden 2 - 3 misli yüksek fiatle satın almaları kendi aleyhlerine fevkalâde zararlı bir iş yapmaktan başka birşey olmaz. Vekâlet sırası düştükçe vatandaşları ikaz etmekte ve vaziyetten haberdar eylemektedir. Bugün dahi bana bu fırsatı verdiğinizden dolayı teşekkür ederim. Altın hakkındaki kanaatim bundan ibarettir.

Üç Vekilin beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Vagon ticareti yok, bulgur kralı yok

Koli ticareti, vagon ticareti yapmazlar. Umumî harpte olduğu gibi bulgur kralı, şu, bu kralı yoktur. Bu sefer de yüksek rütbeli memurlardan şaibe altında tek kimse kalmamıştır. İtiraf etmek lâzımdır ki bunun ifadesini aynen söylüyorum. Rejim ve onun mensupları dünyanın en çetin bir devrinde, en çetin şerait altında gayet mühim bir bekâret imtihanı vermişlerdir.

Çok şayanı teessüf ve hazindir ki bizi tenkid etmeği kendisi için faydalı gördüğünden dolayı sanat ittihaz etmiş olan insanlar dahi rejimin ve onun mensuplarının bekâretinden ve bu rejim mensuplarının bu işlerdeki hassasiyetinden iki kere iki dört eder şekilde ittifakla bahsettikleri halde arkadaşımız bunları muhakkak olarak bu nokta üzerinde hepimizi ve hepinizi tenkid etmekten çekinmemiştir. Söyliyeceklerim bundan ibarettir.

İzmir vilâyet bütçesi

İzmir 31 (Telefonla) — Vilâyet umumi meclisi pazartesi günü toplanacaktır. Yeni yıl bütçesi 2,600.000 lira üzerinden hazırlanmıştır.

«Ey Kader» tefrikamız

Yazı çokluğundan bugün gazetemize girememiştir. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Reisicümhur

Devlet konservatuarında bir temsili seyretti

Ankara 31 (Telefonla) — Bugün saat 13 buçukta Devlet konservatuarı salonlarında Antigon adlı klâsik facia temsil edilmiştir. Facianın temsilinde Millî Şef İsmet İnönü, Başvekil doktor Refik Saydam, Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, Vekâletler erkânı, edebiyatçılar ve gazeteciler hazır bulunmuşlardır.

Temsilde çok muvaffak olan gençler halkın olduğu gibi Reisicümhurumuzun da iltifatlarına mazhar olmuşlardır.

Temsilden sonra gençleri hususi olarak kabul eden Millî Şef, memnuniyetlerini beyan etmiş, gençlerden daha çok muvaffakiyetler beklendiğini söylemiş ve sanat hayatına daha çok faydalı olmalarını tavsiye etmişlerdir.

Yardıma muhtaç talebe

Partice mecburî hizmete tâbi tutulacakları doğru değil

Ankara 31 (Telefonla) — Burada parti salâhiyettar zevatı nezdinde yaptığımız tahkikata göre, yapılacak yardıma mukabil, muhtaç yüksek tahsil talebesinin mecburî hizmete tâbi tutulacağı doğru değildir. Bu gibi talebelerden taahhütname alınması fikri de partice terviç edilememektedir. Parti genel sekreteri bir iki gün zarfında bir beyanname neşrederek bu meseleyi tenvir edecektir.

Demiryollar

Tren seferlerinde kar yüzünden ufak intizamsızlıklar oluyor

Ankara 31 (Telefonla) — Bugünlerde yeniden yağmağa başlayan fazla miktarda karlar dolayısile tren hatlarımızdaki bazı ufak intizamsızlıklar olmaktadır. Bu yüzden İstanbul treni dün şehrimize 10 saat geç gelmiştir. İstanbula hareket edecek tren de geç hareket ettirilmiştir.

Diğer taraftan Sıvas civarına pek fazla miktarda yağan karlar dolayısile Sıvas - Çetinkaya, Sıvas - Malatya Sıvas - Samsun ve Sıvas - Kayseri hatları kapalı bulunmaktadır.

Demiryolları idaresi kapalı hatların biran evvel açılması için çalışmaktadır.

İzmir 31 (Telefonla) — Tire ve Çatal istasyonları arasındaki çay taşmış ve ovayı su basmıştır. Demiryolu bozulmuşsa da süratle tamir edilmiştir. Menemen ovasında sular çekilmiştir.

Bir kamyon bir tütüncüyü ezerek öldürdü

İzmir 31 (Telefonla) — Gece Cumaovası nahiyesinden İzmire arabasile tütün balyeleri getirmekte olan tütüncü Cumaovalı Hasan Hüseyin yol üzerinde ölü olarak bulunmuştur. Hüseyinin vücudunda bir kamyonun çarpmasından mütevellit ağır yaralar görülmüştür. Kamyon şoförü aranmaktadır.

Demir fıçılar geldi

Alâkadarlar, zeytinyağı, petrol ve benzin alım satımında kullanılan varillerin memleketimize getirilmesi için teşebbüse geçmişlerdi. Son günlerde İtalyadan beş bin büyük varil gelmiştir. Bu varillerin bir kısmı getirilecek petrollere tahsis edileceği gibi, bir kısmı zeytinyağı ihracatında kullanılacaktır.

Etem İzzet Benice - Peyami Safa davası

Tasvirî Efkâr gazetesinde neşredilen (Kızılay istismar edilemez) başlıklı yazıda kendisine hakaret edildiğini ileri sürerek B. Etem İzzet Benice tarafından muharrir Peyami Safa, Cihad Baban ve Zeyyad Ebuzziya aleyhlerine açılan davaya dün asliye ikinci ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Bu celsede müddeiumumi iddianamesini okuyarak hakaret suçunun sabit görüldüğünü söylemiş ve muharrir Peyami Safa, Cihad Baban ve Zeyyad Ebuzziyanın matbuat kanununun 27 nci maddesi delâletiyle Türk ceza kanununun 482/4 maddesine tevfikan cezalandırılmalarını ve ancak 485 inci maddeye tevfikan cezanın iskat edilmesini istemiştir. Maznunların müdafaalarını hazırlamaları için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Yerli Mallar

Kaputlu mensucat satın alınması için yeni bir usul

Ankara 31 (Telefonla) — İktisad Vekâleti, devlet memur ve müstahdemlerinin kaputlu mensucat alabilmelerini temin maksadile yeni bir usul koymuştur.

Bu usule göre devlet memur ve müstahdemleri kendilerinin ve ailelerinin adedini bildiren bir vesikayı mensup oldukları daire âmirlerinden alacakları bir vesika ve nüfus kâğıtları ile birlikte mütemetleri vasıtasile Yerli Mallar pazarlarına gönderecekler ve nüfus başına beşer metre kaputlu mensucat satın alabileceklerdir.

Kahve kaçırırken

Buldanlı iki tüccar istasyonda yakalandı

İzmir 31 (Telefonla) — Keçecilerde bir otelde misafir kalan Buldan tüccarlarından Osman Pamuk ve Mehmed Tok İzmir halkının ihtiyacına ayrılmış olan kahveden 155 kilosunu satın alarak Buldana götürecekleri sırada Alsancak istasyonunda yakalanmışlardır. Kahve müsadere edilmiştir.

Bu iki tüccara kahve veren İzmir tahmisçilerinden Şevki, Mehmed, Hüseyin ve Mustafa da yakalanmışlar ve Buldanlı tüccarlarla birlikte adliyeye teslim olunmuşlardır.

At hırsızının mahkûmiyeti

Celâl adında biri Ramide oturan Hakkının atını satacağını haber almış ve Hakkı evde bulunmadığı bir sırada karısına giderek:

— Hakkı atını bana sattı. Alıp götüreceğim.

Diye kandırıp atı almış ve kaçmıştır. Akşam üzeri işin farkına varan Hakkı derhal zabıtaya müracaat etmiş, yapılan tahkikat neticesinde birkaç gün sonra Celâl yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Dün asliye sekizinci ceza mahkemesinde Celâlin muhakemesi yapılmış, suçu sabit olduğundan üç ay hapse ve elli lira para cezası ödemeğe mahkûm edilmiştir.

Yeğenini öldürdü, araya gireni de yaraladı

Silivri kazasına bağlı Ortaköyde Feyzullah Kızılkoç ile kardeşinin oğlu Malik evvelki gün bir alacak meselesinden kavga etmişler, Feyzullah bıçakla Malik'i öldürmüş, araya giren Ramazanı da ağır yaralamıştır. Feyzullah yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Çinde Japon zayiatı

Çunking 31 (A.A.) — Haber alındığına göre 12 ilkkânun ile 16 sonkânun arasında Şanghayda cereyan eden muharebe neticesinde Japonlar 33 bin 941 ölü ve 23 bin 3 yaralı vermişlerdir.

Faşist partisinde

Roma 31 (A.A.) — Faşist partisinin yeni umumî kâtibi B. Vidussoni ile Çiftçiler federasyonu reisi B. Efrattari faşist partisi yüksek konseyi azalığına tayin edilmişlerdir.

Borneo'da harekât

Japonlar, yeni bir yere daha ihraç hareketi yapmışlar

Tokyo 31 (A.A.) — İmparatorluk umumî karargâhının tebliğinde Japon kuvvetlerinin Borneonun garp sahilinde kâin Pamangkat'da karaya çıktıkları ve ayni günde Pamangkatın 40 kilometre şimali şarkisinde bulunan Sambası işgal ettikleri kaydedilmektedir.

Kuçing'den cenuba doğru giden başka kıtalar Sangau'un 20 kilometre cenubu garbisinde bulunan Leds hava meydanını işgal etmişlerdir.

Japon tayyareleri Sumatranın garp sahilinde kâin Pedang limanında düşmanın 6 nakliye vapuru ile diğer 5 gemiyi yakmışlar veya ciddi hasara uğratmışlardır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Yürüklere dair

Orta Anadolu ile cenup bölgelerimiz arasında göçebelik eden Yürükler hakkında bazı malûmat topladım. Daha da buldukça ve kendilerine rasladıkça diğer yazılarımda bunlardan bahsedeceğim.

Evvelâ şunu söyliyeyim ki, aşiretler, memleketimizde, gün geçtikçe yerleştirilip köylü haline getirilmektedir. Bunların henüz dolaşıcı halde bulunanlarından bazıları şu isimlerle tanınıyor.

Sarıkeçili, Karahacılı, Honamlı, Kızılışıklı, Çakal, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Hayta (Lisandaki «hayta» kelimesi de buradan gelmiş.) İlh...

Bunlar hep su karışmamış Türklerdir. Çok eski ananeleri muhafaza ederler. Şehirlerin tesirinden uzak kalmış insanlardır. Dikkati celbedecek bir nokta da: Şark vilâyetlerimizde, Türkçe konuşmağı tavsatmakla beraber, yukarıki adlarla anılan aşiretler bulunması, onların da Kürtçenin nüfuzunda kalmış Türkler olduğunu meydana koyan deliller arasındadır.

İsmi geçen göçebeler, yaz kış çadır altında yaşarlar; ve mevsim icabı hava soğuyunca, güneye doğru inerler. Bu gaye ile, çadırlar yıkılır; develere yüklenir. Mesken daima kadının muhafazasında olduğu için, develerin de ipi, ailenin kızlarına teslim edilir. Yola çıkarken boncuklarla, püsküllerle develer süslenir. Çocuk beşikleri de bu hayvanların iki tarafına bağlanır. Büyükler ata biner. Delikanlılar davarı, yahut koyunları, keçileri güder. İcabına göre, kestirmeden, yahut dağlara, ovalara yayıla yayıla giderler. Ağaçların hayvanlar tarafından harap edilmemesine dikkat etmeleri, ananeleri sırasındadır. Bunu, belki de bağ, bahçe sahiplerile aralarında kavga çıkmasın diye âdet edinmişlerdir.

Tuttukları çayırlarda mallarını otlattıktan sonra, şayet göçmekte gecikeceklerse, çadır taşımağa mahsus develeri boş kalmasın diye, reislerinin emrile bu hayvanları, Tuzgölü'ne kadar salıp tuz taşıtır; bu ticareti de yaparlar. Fakat meselâ on devesi olan bile, kendi başına bir kervan tertiplemeyip, sırf «bey» in münasip görmesile hareket eder. Çok disiplinli insanlardır. Ayni zamanda, namuskârlıklarile de meşhurdurlar. Yalan bilmezler. Yapıp sattıkları peynir, yoğurt gibi gıdalardan yağı çalmak gibi küçüklükleri irtikâp etmezler. Onun için, bu malları çarşılarda daima aranır. «Yürük peyniri», «Yürük yoğurdu» pek hoştur.

Türk köylü kadınının, kendi hemşerisinden kaçmıyarak, kasabaya gelince, yahut bir şehirli ile karşılaşınca: «Yabanların âdeti böyledir; onlara uymalı! Aman bize yol iz bilmiyor demesinler!» diye düşündüğü için yüzünü, gözünü örttüğü malûmdur. Yürük kadını ve kızı ise, — köylüden pek farklı olarak — bambaşka hareket eder. Karşısına kim çıkarsa çıksın, öyle ezilip büzülmez. Serbes serbes durur. Kendisine «bacı!» diye hitap edersiniz. (Velev ki sizden küçük kız olsun.) O da size «ağam» diye hitap eder ki, aşağı yukarı bizim «efendim» e uygun bir sözdür.

Yürükler, kadın erkek göbeksiz, adaleli, uzun boylu, sıhhatli ve mütemadiyen gezme dolayısile epeyce görgülü insanlardır. Hayvan mahsulleri sayesinde içlerinde hayli zenginleşmişleri de vardır.

Beyin çadırı, kıldan, halı şeklinde, uzun parçalarla dokunmuştur. Zeminine de keçeler döşenir. İçi bölme bölme oda gibidir. İtibarlı bir misafir gelince, önünde ocak yakılır. Yemek pişer. Daima çekirdek halinde bulundurulan kahve kavrularak taze taze çekilir. Böylece izzet ve ikramdan sonra, duvar vazifesini gören keçe açılır. Bir de bakarsınız ki, cenubun ipek kumaşları kaplanmış yün şilteler, yorganlar, yastıklar içinde, — tıpkı salonlardaki şark köşelerini andıran — bir yatak odası! Geceyi burada geçirir ve Yürük hayatını asla unutamıyarak, «Ah, ben de onlar arasında bir müddet yaşayıp başımı dinliyebilsem» diye düşünerek kendilerinden ayrılırsınız.

Çadırlarının eteklik kısmını teşkil eden parçaya «sitil» demeleri de dikkati çekicidir. Saraylarda kahve ikram edilirken kullanılan sitil'e, bu ismin, Frenkçe «style» den bozma olarak verildiğini sanmıştım. Halbuki, modern çadırların da «sitil» i var. Dil mütehassıslarının, cidden üzerinde duracakları bir kelime.

Yürüklerin, bir de keletir dedikleri yayvan sepetleri meşhur: Söğüt dallarından yapılmış seleler.

Bir Yürük çocuğu, şehirlivari lûgat paralamak için, sorulan suale karşılık, «Biz aşiretiz!» diyecek yerde: «Biz haşaratız» dedi. Fakat Türk Yürükleri hiç de haşarat değildirler. Öz Türklüklerini muhafaza etmiş, itibarlı vatandaşlarımızdır!

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Valinin kömür ve oduna dair beyanatı

Istanbula civar yerlerde bulunan odun ve kömürü getirtmek için vesait gönderildi

Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, odun ve kömür meselesi mevzuları etrafında bir arkadaşımıza dün şu izahatı vermiştir:

«Şehrimizdeki mahrukat darlığı maalesef doğrudur. Bir kısım vatandaşların bu yüzden uğradıkları müşkülâtı biliyor, yakından takip ediyor ve elimizdeki bütün imkânlardan istifade ederek tedbirler almakta devam ediyoruz.

Mahrukat mevzuu üzerinde başlıca üç madde ile yani kok, mangal kömürü ve odun işiyle ayrı ayrı ve ehemmiyetle meşgulüz. Ve bunlardan her birisi hakkında vereceğim malûmat ümit ederim ki vaziyeti tenvir edecektir.

Üç nevi kok sarfedilmektedir. Karabük, Sömikok ve Gazhane kokları. Şehrin senelik ihtiyacı normal olarak 70-75 bin tondu. Geçen sene mayıs nihayetine kadar 74 bin ton kömür sarfedilmişti.

Bu sene sarfolunan kömür miktarı 83 bin tona baliğ olmuştur. Halbuki önümüzde daha kış ayları mevcuttur. Belki ihtiyaç bu sene 100 bin tonla karşılanabilecektir.

Bu mesele bilirsiniz ki daha ziyade kömür havzasına ait bir iştir. Fevkalâde ahvalin icap ettirdiği tedbirleri hükûmetimiz ehemmiyetle almakta ve ihtiyaçları peyderpey ve imkân nisbetinde karşılamaktadır.

Mangal kömürüne gelince: Belediye, bu mesele üzerinde daha büyük bir ehemmiyetle meşguldür.

Şehrin senelik ihtiyacı 45-50 bin tondur. Bunun 20 bin ton kadarı Bulgaristan, mütebakisi memleketimizin muhtelif mıntakalarından temin edilir.

Bu yıl içinde 17 bin ton yerli ve 14 bin ton Bulgar kömürü gelmiş ve sarfedilmiştir.

Kış mevsimi bu sene mutaddan çok erken başladı, şiddetli ve devamlı oldu. Yaz mevsiminde verilmiş olan yedi kuruşluk normal narh, bilhassa nakliyecilerin daha kazançlı işler bulmaları dolayısile tüccarın kâfi stok yapmasına imkân vermedi. Nihayet piyasa fiatlarını bazan narhı 8 kuruşa çıkardık. Belki yeniden küçük bir zam daha vereceğiz. Bir taraftan istihsal masrafile narhı tevzine çalışırken diğer taraftan elimizdeki idarî imkânlardan da istifade ederek:

1 — Sinekli'de mevcut stokların şehre nakli için icap eden tedbirleri aldık.

2 — Şile'de mevcut kömürleri getirtmek için kamyonlar temin ettik ve bunlara ihtiyaçları olan mazot ve benzini verdirdik.

3 — İğneada ve Midyedeki kömürleri getirtmek için de motörler sevk ettik.

Odun işi üzerinde de ayni ehemmiyetle çalışmaktayız. Senelik normal ihtiyaç 300-350 bin çeki iken bu sene yukarıda söylediğim gibi kışın erken başlaması, şiddetli ve devamlı olması istihlâki birden arttırmıştır. Ve nihayet civar askeri birlikler ihtiyaçlarının İstanbul piyasasından temini zarureti de bugünkü durumda mühim birer âmil olmuştur. Maahaza ihtiyacı karşılamak için mümkün olan tedbirler alınmaktadır. Bu meyanda:

1 — Narh 70 kuruş yükseltilmiştir.

2 — Âlemdağ mıntakasında mevcut stokları şehre nakli için kamyonlar temin ve bunlara benzin ve mazot verilmiştir. Nakliye işlerinde ayrıca arabacılar da teşvik edilerek kendilerine kepek temin edilmiştir.

3 — İğneadada sevki hazır stokları getirmek için de yola motör çıkartılmıştır.

Havalar bir iki gün müsait gittiği takdirde müvaredat derhal artacak, mevcut sıkıntı tahfif ve izale edilecektir.

Berberler zam istiyor

Bu zam için malzemenin fırlayışını ileri sürdüler

İstanbul berberleri, hayat murakabe teşkilâtına müracaat ederek berberlik malzemesinin, bilhassa kadın berberleri vasıtalarının zor bulunduğunu, bunların el altından yüksek fiatla satıldığını, kolonya, briyantin, toka ilh. gibi maddelerin fiatlarının arttığını ileri sürerek zam istemişlerdir.

Bundan başka ondülâsyon makinelerinin şimdiki halde dışarıdan getirilmesine imkân olmadığını, bunun için bazı müteşebbislerin yerli makine veya aksamı yaptıklarını, fakat gayet pahalıya sattıklarını da iddia etmişlerdir. Teklif ve iddialar tedkik edilmektedir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Şişli civarında Fransız Sen Mişel mektebinin açık kapısından girerek yemekhane koridorunda asılı bulunan iki muallimin palto, şapka ve çantalarını çalan Moris Jozef, asliye sekizinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, sekiz ay hapsine karar verilmiştir.

★ Ayvansarayda çeltik fabrikasında işçi Said dün kırma makinesinde çalışırken sağ elini makineye kaptırmış, eli parçalanmıştır. Said Sen Jorj hastanesine kaldırılmıştır.

★ 18 numaralı Çorlu otobüsünde şoför muavini Ahmed dün Sirkecide garajda otobüsün motör kolunu çevirirken ters dönmüş ve Ahmedin kol kemiğini parçalamıştır. Ahmed hastaneye kaldırılmıştır.

★ İstanbul Sanayi Birliği kongresi ekseriyet hasıl olmadığı için tehir edilmiştir. Kongrenin 10 şubatta yapılmasına karar verilmiştir.

★ İstanbul bölge iaşe müdürlüğüne tayin edilen B. Mümtaz Rek şehrimize gelmiştir. Yeni müdür, dün vazifesine başlamıştır.

★ İstanbul belediyesi konservatuarı tarafından tertip olunan talebe konseri dün saat 17 de İstanbul üniversitesi ve yüksek okulları son sınıf talebesine verilmiştir.

Adliyede bayılmış

Resneli B. Osman adında biri dün bir işini takip etmek üzere adliye binasına girmiş, icra dairelerinin önünde dolaşırken birdenbire fenalaşarak düşüp bayılmıştır. Adliye doktoru B. Enver Karan tarafından ilk tedavisi yapılarak yanında bulunan ailesine teslim edilmiştir.

Yunan Belediye memurlarına yardım

İstanbul belediyesi Yunanistanda bulunan belediye memurlarına yardım yapmak üzere harekete geçmiştir. Bütün belediye ve vilâyet memurlarının maaşlarından, bazı nisbetler dahilinde Yunanistan belediye memurlarına yapılacak yardımlar için para kesilmektedir.

Bu para 50 liraya kadar maaş alan memurlardan (50), 100 liraya kadar 100, 170 liraya kadar 150 ve 600 liraya kadar maaş alan memurlardan 300 kuruş olarak kesilmektedir. Toplanacak para ile en zaruri gıda maddeleri satın alınacak ve bunlar koliler haline getirilerek, Tunç vapurile yakında Yunanistana gönderilecektir.

Havagazı tahdidi başladı

Dün de yazdığımız veçhile havagazı tahdidatı bugünden itibaren başlamıştır. Havagazı şirketleri her gün sabahları saat (7) den (13) e ve akşamları (19) dan (22) ye kadar abonelere gaz verecekleridir. Havagazı şirketlerinin bu tahdide dair ilânı, dördüncü sahifemizdedir.

Ekmek kartı almıyanlar

Vilâyetin resmî tebliğidir:

Şubat ekmek kartları tevziatı tamamen bitmiştir. Her hangi sebeple olursa olsun kartlarını alamıyanlar varsa ikamet ettikleri nahiyelerde pazar günleri de çalışmakta olan iaşe bürolarına müracaat ederek şubat ekmek kartlarını almaları ilân olunur.

Bir dolandırıcının mahkûmiyeti

Hüseyin adında biri hapishanede bulunan mevkuflardan Ekbere giderek kendisine avukat tutacağını söylemiş ve avukat ücreti olarak yüz lira almıştır. Fakat aradan uzun zaman geçtiği halde Hüseyin bir daha görünmemiştir.

Ekber'in müracaatı üzerine Hüseyin yakalanarak mahkemeye verilmiş, asliye sekizinci ceza mahkemesinde yapılan muhakeme sonunda suçu sabit görüldüğünden iki ay hapse ve elli lira para cezası ödemeğe mahkûm edilmiştir.

ihtikâr davaları

Tahkikatı geciktiren bir komiser ile bir polis para cezasına mahkûm oldu

Yüksek fiatle nişadır satmak suretiyle ihtikâr yapan Mısırçarşısında dükkancı İsmet adliyeye verilmiş, asliye ikinci ceza mahkemesinde yapılan muhakeme sonunda suçu sabit olduğundan 75 lira para cezası ödemesine ve yirmi beş gün müddetle dükkânının kapatılmasına karar verilmiştir.

Bu suçtan dolayı İsmet hakkında tahkikat yapılırken polis komiseri Raşid ve polis memuru Ekremin tahkikat evrakını geciktirdikleri iddia edildiğinden bunlar da mahkemeye verilmişlerdir. Dün yapılan muhakemede Raşid ile Ekremin tahkikatın gecikmesine sebebiyet verdikleri mahkemece sabit görüldüğünden vazifeyi ihmal suçundan dolayı ikisi de yetmişer lira para cezasına mahkûm olmuşlardır.

Kömür ihtikârı yapan Çemberlitaşta kömürcü Azizin 83 lira para cezası ödemesine ve 35 gün dükkânının kapatılmasına, Beyoğlunda Tarlabaşında kömürcü İbrahimin 50 lira para cezası ödemesine ve 15 gün dükkânının kapatılmasına, Beyazıtta kömürcü Mehmedin 50 lira para cezası ödemesine, 14 gün dükkânının kapatılmasına, Beşiktaşta kömürcü Alinin 25 lira para cezası ödemesine ve 7 gün dükkânının kapatılmasına karar verilmiştir.

Ağır cerh

Hüseyini yaralıyanlar zabıtaca aranıyor

Hüseyin adında biri evvelki gece yarısı Gedikpaşa civarında sokakta ağır yaralı ve baygın bir halde bulunmuştur. Hüseyin derhal Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, orada ilk tedavisi yapıldıktan sonra zorlukla ifade vermiştir.

Yaralı bu ifadesinde gece Gedikpaşa civarında bir meyhanede rakı içip sarhoş olduktan sonra yolda giderken üç kişinin kendisine sataştıklarını ve aralarında çıkan kavgada üçü birden bıçaklarını çekerek kendisini ensesinden ve vücudünün muhtelif yerlerinden yaralayıp kaçtıklarını, bunları tanımadığını söylemiştir. Hüseyinin vücudünde ve ensesinde dört tane ağır bıçak yarası vardır. Müddeiumumi muavinlerinden B. Yusuf Ziya İskenderoğlu tahkikata el koymuştur. Yaralının zorlukla tarif ettiği eşkâl üzerine zabıta mütecavizleri aramağa başlamıştır

BAYAN KOMŞUM
Parisin en şuh hayatı
ELVİRE PEPESCO — ANDRE LEAURİ

TYRONE POWER ve LINDA DARNELL
ZORO'nun İŞARETİ
filminde bu hafta
SARAY Sinemasında
Takdir alkışları toplıyacaktırlar.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Askerlik işleri

Beyoğlu yerli As. şubesinden:

Yedek istihkâm teğmen Mehmet Mahirin (17096) acele şubeye müracaatı ilân olunur. (62)

ŞEHİR TİYATROSU Temsilleri

Tepebaşı Dram kısmında
Gündüz saat 15,30 da
Gece saat 20,30 da
YAŞADIĞIMIZ DEVİR

İstiklâl caddesi Komedi kısmında
Gündüz saat 15,30 da
Gece saat 20,30 da
İŞÇİ KIZ

RADYO

Bugünkü program

12.30 Program, 12.33 Müzik, 12.45 Haberler, 13.00 Karışık şarkılar, 13.30 Müzik.

18.00 Program, 18.03 Dans orkestrası, 18.40 Muhtelif şarkı ve türküler, 19.30 Haberler, 19.45 Konuşma, 19.55 Müzik (Pl.) 20.15 Konuşma, 20.30 Fasıl Heyeti, 21.00 Ziraat saati, 21.10 Karışık şarkı ve türküler, 21.45 Dans müziği (Pl.), 22.30 Haberler, 22.45 Spor servisi.

Yarınki program

7.30 Program, 7.33 Hafif parçalar (Pl.), 7.45 Haberler, 8.00 Hafif parçalar, (Pl.), 8.15 Evin saati, 8.30 Müzik (Pl.).

SİNGAPUR KORSANLARI

Tefrika No. 21 — Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Sir Stanley, Japon prensine sordu:

— Yamada denilen adam size bir fenalık yaptı mı?

— Hayır. Fakat yapması muhtemeldir. Ayni zamanda memleketin asayişini de ihlâl edebilir. Böyle bir haydudu limana sokmakla büyük bir ihtiyatsızlık gösterdiğinizi hatırlatmak isterim.

— Mademki bir haydudduur.. halkın huzurunu kaçırmağa teşebbüs ederse, derhal yakalanıp cezasını görür. Fakat, bir şey yapmadan, ona hiç bir ceza veremeyiz.

İngiliz valisi yarı müstehzi bir gülüşle ilâve etti:

— Memurlarım bana Yamadanın büyük bir vatansever olduğunu ve bundan önce Singapura geldiği zaman şehrin asayişini bozacak hiç bir harekette bulunmadığını, bilâkis halkın onu çok sevdiğini söylediler.

— Sizi aldatmışlar, esaletmeap! O, Singapuru işgal etmek, burada ihtilâller çıkarmak, halkı birbirine katmak hevesine düşen bir mecnundur. Onu limandan uzaklaştırmazsanız, çok yakında pişman olacaksınız!

— Bu söyledikleriniz hakikat midir?

— Ailemin sahip olduğu ve mevcudiyetiyle daima iftihar ettiği mukaddes kılıcımıza el koyarak yemin ederim ki, Yamada ihtilâlci bir haydutdan başka bir şey değildir. Onun maksadı, altın havzalarını ele geçirip zengin olmak ve birçok memleketleri ateşe vermektir.

— O halde bana düşünmek ve tedbir almak fırsatını veriniz. Prens hazretleri!

Prens Nahi, İngiliz valisinin yanından ayrılırken yüzü gülüyordu. Artık bu kadar sözden sonra, İngiliz valisi, bu haydudu uzun müddet Singapur limanında bırakamazdı ya..

Prens Nahi bu düşünce ve bu kanaatle, şehir dışındaki köşküne dönüyordu.

★

O gece gemiden şehre çıkan yirmi beş korsanın her biri bir tarafa dağılmış.. bunlar arasında tek kalan Hamdun da Çinliler mahallesine giderek bir çay evine girmiş, afyon çekmeğe başlamıştı.

Vakit epeyce geçti; Hamdun afyon çekerken birdenbire karşısında, Prens Nahinin düşmanı olan denizciyi gördü.

Hamdun:

— Şiya.. yanıma gel! diye seslendi.

Yamadanın bu sadık adamı birdenbire ürktü, Hamdunun sesini tanıyamadı. Fakat başını çevirince:

— Yırtıcı kaplan.. sen misin? dedi. Burada ne işin var?

— Afyon çekmeğe geldim

— Burası, müthiş kararlar vermek istiyen kimselerin yeridir. Sen Singapura eğlenmeğe çıkmadın mı?

— Eğlenmeğe çıktım amma, eğlenmekten önce başımı uyuşturmağa ve dinlenmeğe ihtiyacım var.

Şiya yerinden kalktı, Hamdunun yanına oturdu.

— Birer sake içelim mi, Hamdun? Çinlilerin sakesi Japon sakesinden daha keskin ve daha lezzetlidir. Çünkü onların pirinçleri bizim memlekette çıkmaz.

— Burada sake bulunur mu?

— Parayı verince yaratırlar..

— İçelim öyleyse..

Şiya yer sahibine bahşiş verdi, biraz sonra iki küçük meşin kese içinde gelen içkileri yudum yudum içmeğe başladılar.

Şiyanın gözleri içmeden dönüktü. sakeyi midesine indirince büsbütün ışıldadı.

— Hamdun! dedi, bu gece işin var mı?

— Hayır. Sabaha kadar Singapurda dolaşacağım. Güneş doğarken gemiye gidip yatacağım.

— O halde bana biraz yardım et. Yarın mükâfatını görürsün!

— Ne istiyorsun benden?..

— Sen, güçlü kuvvetli bir adamsın! Benim gibi ufak tefek ve çelimsiz değilsin!

— Ne olacak?...

— Prens Nahinin köşküne gideceğiz.

— Hâlâ «Mukaddes kılıç» peşinde misin?

— Evet. Bu gece o kılıcı prens Nahinin köşkünden mutlaka çalmalıyım.

Hamdun afyon çubuğunu çekti:

— Biraz düşünmeden cevap veremem. Sana yardım etmek isterim.. çünkü bana prens Nahinin çok zalim ve hilekâr bir adam olduğunu başkaları da söyledi. Fakat, Nahinin birçok fedaileri varmış. Bunlarla mücadele etmek gerek.

— Ben prensin köşkünü biliyorum. Mukaddes kılıç onun yatak odasının duvarında asılıdır.

(Arkası var)

Bugün SÜMER Sinemasında
Bedbaht yıldız
CAROLE LOMBARD
Ölümünden 3 ay evvel ROBERT MONTGOMERY ile beraber çevirdiği
AŞK MUHAREBESİ
Son ve güzel aşk filminde yaşadığını, sevdiğini ve gülümsediğini görecek ve cidden alkışlıyacaksınız.
BUGÜN SAAT 11 DE TENZİLÂTLI MATİNE

2 BÜYÜK FİLM BİRDEN
YAYLA DİLBERİ
Kafkas yaylalarının güzelliği içinde geçen, merak ve heyecan veren nefis aşk, ihtiras filmi. Sovyet filmin bir şaheseri
Yıldızlar: A. GİRENAH - MORDİNOF - NİKOVA - ÇORNİYO
COŞKUN ÇIRAK
Türkçe sözlü - Çapanoğlunun emsalsiz macerası. Fevkalâde neşeli gülünçlü film.
ELHAMRA Sinemasında
Seanslar bugün saat 11 de başlar. 11 de tenzilâtlı matine.

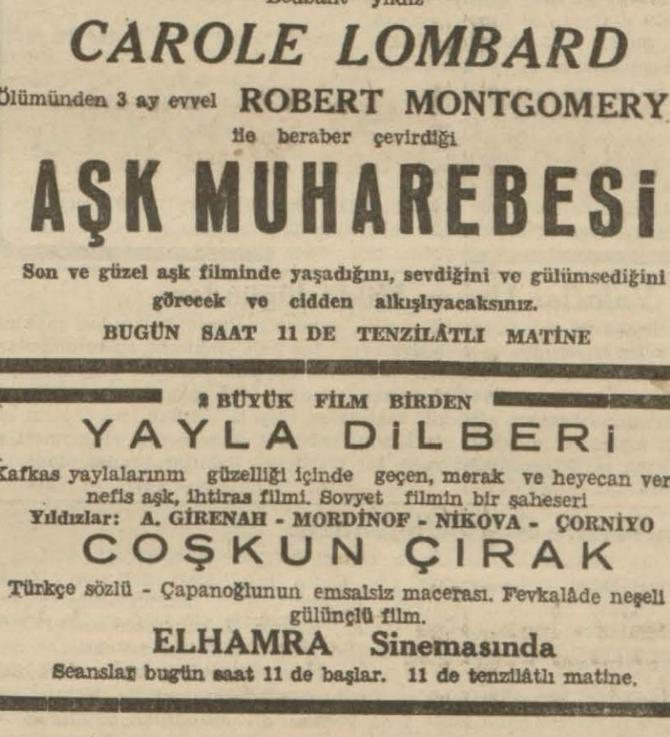

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde Pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

EMLÂKİŞ

Galatasaray Köşe apartıman Tel: 49010

Teşekkülüne dellâl ve simsar zihniyetini sokmıyan **EMLÂKİŞ** büyük mikyasta emlâk mübayaatına başlamıştır. Emlâkinizi satarken size verilen son fiati bir de **EMLÂKİŞ'e** bildirmeniz menfaatiniz icabıdır.

İşlerimizde katiyen mutavassıt kabul olunmaz.

Mühim ilân

İstanbul'da Havagazı ve Elektrik ve Teşebbüsatı Sınaiye Türk Anonim Şirketi «Satgazel» (İstanbul ve Anadolu ciheti)

Levazım müşkilâtından dolayı kömür tasarruf etmek maksadile İstanbul Belediyesi Riyaset makamının tensibile 1. Şubat. 1942 pazar gününden itibaren yeni bir iş'ara kadar havagazının normal bir surette sabah saat 7 den 13 e ve akşam 19 dan 22 ye kadar verileceğini sayın müşterilerine bildirir.

Başka saatlerde gaz tazyiki azaltılacağından bir kazaya mahal vermemek üzere bu gazı kullanmamalarını sayın müşterilerinden rica eder. Aksi takdirde vukua gelecek kazadan Şirketimizin hiç bir mes'uliyet kabul etmiyeceğini beyan eyleriz.

MÜDÜRİYET

İstanbul Beyoğlu ve Yeniköy Daireleri

Türk Anonim Gaz Şirketinden:

İstanbul Belediye Riyaseti makamının tensibile kömür sarfiyatının azaltılması için Havagazı istimali günün muayyen saatlerine hasrediecektir.

1. Şubat. 1942 pazar gününden itibaren ikinci ilâna kadar Havagazı aşağıdaki saatlerde kullanılacaktır:

— SABAH 7 den 13 e kadar
— AKŞAM 19 dan 22 ye kadar

Bu saatler haricinde şebekede kâfi derecede tazyik olmayacağından muhterem abonelerimizin gaz kullanmamalarını şirket ehemmiyetle rica eder.

Vakıflar Umum Müdürlüğünden:

Zeytinyağı ve prina fabrikalarile sabunhanelerde kullanılan makine, kazan, sitim kazanı, baskı ve bombarya, taş ezgi takımı, su tulumbaları, Transmisyon, kasnak ve kayışlar muhtelif kuturda borular, yağ kalıpları, sabun kaynatma kazanı ve teferrüatı, prinadan yağ çıkarmıya mahsus cihazlar satın alınacaktır. Bu gibi malzemesi olup ta satmak isteyenlerin satacakları malzemenin adını, markasını, kabiliyet derecelerini ve kıymeti ve en son kaça verebileceklerini yazılı bir teklif ile Vakıflar Umum Müdürlüğüne müracaat etmeleri. «447» «634»

Üniversite Rektörlüğünden:

Tıp fakültesinde hayati kimya, birinci Şirurji, ikinci Şirurji, birinci iç hastalıkları, ikinci iç hastalıkları. göz, kadın hastalıkları, deri ve frengi. Genel Fizyoloji, Anatomi, Histoloji, Hijyen, Fen Fakültesinde Galenik sınai kimya, Hukuk fakültesinde Medeni Hukuk, Hukuk mahkemeleri usulü, Amme Hukuku, Hususi Hukuk, İktisat fakültesinde işletme iktisadi, Sosyoloji ve sosyal siyaset, iktisat ve iktisat Teorisi, Edebiyat fakültesinde Sosyoloji, Anglistik, Pedagoji, Türkiye Tarihi doçentlikleri açıktır. Namzetlerin 30/III/1942 pazartesi günü saot 9 da yabancı dil imtihanları yapılacak ve 13/Nisan/1942 pazartesi günü esas imtihanlarına başlanacaktır. Namzetlikleri kabul edilenlerin yazılı tezleri 10/IV/1942 tarihinden evvel Jüri Hey'etine verilmiş olacaktır. İsteklilerin sıhhat raporu, beş fotoğraf, nüfus tezkeresi sureti ve ilmi hüviyetini gösteren fişleri ile «fişler tedris işleri kaleminden istenecektir» 28 Mart 1942 akşamına kadar Rektörlüğe başvurmaları. «927»

Almanca mütercimi Aranıyor

Maliye Vekâletinden:

Mali Tetkik Hey'eti için Almancaya lâyıkile vakıf ve Türkçesi kuvvetli bir mütercim imtihanla alınacaktır. Kadro ücreti olan «210 lira taliplerin imtihanda gösterecekleri liyakat derecesine göre birden veya tedricen verilecektir. İmtihana gireceklerin en az lise mezunu olması ve askerlikle alâkalı bulunmaması şarttır. Yüksek tahsili olanlar tercih edilir. İstiyenlerin müsbit evrakı ve iyi hizmet vesikalarile birlikte 2/Mart/1942 akşamına kadar İstanbulda Defterdarlıkta Maliye Müfettişliğine müracaatları.

«591» «773»

Kar Mücadelesi Pazar günleri de devam edecek

İstanbul Belediyesinden:

Şehrimizde devam etmekte olan kar, intizam ve seyrüseferi zorlaştırmaması için, daimi bir mücadeleyi zaruri kılmaktadır. Mağaza, ev, dükkân sahip ve müstecirlerinin önlerine düşen trotuarı temiz bulundurmak mecburiyeti, pazar olması ve mağazaların kapalı bulunması sebebile kalkmış olmıyacağından pazar günleri için de tertibat alınması aksi takdirde tatbik edilmekte olan cezaların tekerrür dolayısile teşdid edileceği ehemmiyetle ilân olunur. (972)

Değirmen müdür ve muhasebecisi aranıyor

Devlet İktisadi teşekküllerile alâkalı bir un fabrikası için müdür ve muhasebeci aranmaktadır Vazifeler ihtisas mevkii olduğundan ücretleri 3963 numaralı kanuna göre verilecektir. Müdürün ve muhasebesinin bu işlerde bilgi ve tecrübe sahibi olduklarını tevsik etmeleri lâzımdır.

İsteklilerin bir mektupla gazetemizde M. A. remzine müracaat etmeleri rica olunur. «970»

Günlük Borsa

31 İkincikânun 1942

		L. K
% 7,5	933 Türk borcu I, II, III.	23,40
» 5	1938 ikramiyeli	21.10
» 5	1933 ikramiyeli Ergani	23.10
» 7	1934 Sivas-Erzurum I	19.90
» »	1934 Sivas-Erzurum 2-7	20.—
» 7	1941 Demiryolu istikrazı	19.95
» 2	1932 Hazine bonoları	56.50
» »	1935 Hazine bonoları	16.50
» »	1938 hazine bonoları	27,25
A. Demiryolu tahvili I - II		50,50
A. Demiryolları tahvili III		49,75
A. Demiryolu mümessil senet		46,50
T.C. Merkez bankası		147.50
T. İş bankası nama muharrer		12,75
T. İş bankası (hamile ait)		13,25
T. İş bankası mümessil his.		170,—
A. Demiryolları şirketi (% 60)		26.75
A. Demiryolları şirketi (% 100)		44.50
Eskihisar çimento		13.20
Kredi Fonsiye 1903		139.—
» »	1911	137.—
» »	Amorti	61,—
» »	Kupon	1.35
Türk altını		36.50
Külçe altın bir gramı		5.10
Osmanlı bankası (banknot)		3.15
Londra üzerine 1 sterlin		5.24
Nevyork üzerine 100 dolar		130.1850
Madrid üzerine 100 pezeta		12.9375
Stokholm üzerine 100 kuron		30.75

Zayi — Pazar askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân eylerim.

Pazarın Kukulat köyünden
Hüseyin oğlu Hasan 324

Zayi — Hasköy nüfus memurluğundan aldığım 1343 doğumlu nüfus cüzdanımı zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Zafir Tanker

Kayıp — 30/12/941 tarihinde 41602 No. lu pasaportla Kapukule gümrüğünden geçerken aldığım döviz listesini kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını bildiririm.

Tokatlıyan oteli Philippart

DOĞAN

SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

Çalışmalarına başladı.

Sermayesi: 500.000 Lira

Istanbul - Bahçekapı, Taşhan Üçüncü Kat.

Kısa Telgraf adresi: DOĞANTAŞ - İSTANBUL

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden

Yatılı ve parasız olan Zonguldakta açılmış bulunan Maden Teknisyen Mektebinin Mart 1942 de başlıyacak devresi için seçme sınavile talebe alınacaktır.

Bu teknik mektebin biri nazari diğeri ameli olmak üzere iki sömestre ayrılmış dört senelik tahsili vardır.

Maarif Vekâletince tasvib ve kabul edildiği üzere bu mektebe en az orta okul tahsilini bitirmiş olanlar alındığına ve mektebin tahsil müddeti dört yıl olduğuna göre mezunları 3656 sayılı kanunun 3 üncü maddesinin D. fıkrası hükmünden istifade edecek derecede tahsil görmüş sayılacaklar ve lise mezunlarından bir sene fazla okuyanların haklarına sahip olacaklardır.

Aşağıdaki şartları haiz olan isteklilerin nihayet 23/2/1942 akşamına kadar Zonguldaktaki sözü edilen mektep müdürlüğüne vesikalarile bizzat müracaatları lüzumu ilân olunur.

1 — Türkiye Cümhuriyeti tebaasından ve Türk ırkından olmak,

2 — Doğruluk kâğıdı göstermek «1940 - 1941 ders yılı mezunlarından bu belge aranmaz»

3 — Bulaşıcı hastalıklarla malûl olmamak, bünyesi maden ocaklarında ameli çalışmağa müsait bulunmak «Sağlık muayenesi Zonguldakta yapılacaktır».

4 — En az liseye girme hakkını veren orta mektep yahut orta derecede sanat mektebi diploma veya vesikasını göstermek,

5 — En az 16 en çok 25 yaşını bitirmiş bulunmak.

6 — Dört adet vesika fotoğrafı vermek

Bu şartları haiz olan istekliler 25 şubat 1942 de hesap, hendese, cebir ve Türkçeden yazılı imtihana tabi tutulacaklar ve muvaffak olanlar mektebe kayıt ve kabul edileceklerdir. (542) (740)

Eti Bank Istanbul Bürosu'nun Telefon numaraları

MÜDÜRİYET: 24082 — SANTRAL: 24095

Meyva Amatörlerine

33 yıldanberi iştigal etmekte olduğumuz ve son partisini harpten evvel Fransanın Orleans şehrindeki E. Turbat müessesesinden celbettiğimiz ve memleketimizin de mümtaz yerlerinde yetişen seçme nevilerden:

Kayısı (Avrupa - Malatya), **Elma** (Avrupa - Amasya - Ferik), **Armud** (Avrupa - Ankara) **Ayva** (Avrupa - Karanlıkdere);

Ağaçlarından aşılanmak suretile fidanlığımızda teksir edilen 1 ve 2 yaşındaki fidanlarımız, **Etiketleri üzerinde olarak, meyvalarının erme zamanı, nefaset ve cesametleri izah edilmek suretiyle** satışa amade olduğunu nadide ve nefis meyva meraklılarına arzederiz.

ADRES: AFYON — BEDESTEN ÖMER L. TİRYAKİ

Bronşitlere KATRAN HAKKI EKREM

Üniversite A.E.P. Komisyonundan

Radyoloji enstitüsüne yaptırılacak 902 lira muhammen bedelli tahta eşya 5/2/942 perşembe günü saat 15 de rektörlükte açık eksiltme ile ihale edilecektir. Liste ve şartname rektörlükte görülür. «578»

Beklenmekte olan

POKER

Traş Bıçakları gelmiştir.

DİKKAT: POKER TRAŞ BIÇAKLARI

Perakende olarak bütün Türkiyede **5 KURUŞTAN** fazla satılmıyacaktır.

POKER TRAŞ BIÇAĞI

En son mod muvafık

BÜTÜN MOBİLYALARINIZI

Çeşitleri en çok olan İstanbul'da Rıza Paşa yokuşunda 66 No.

AHMET FEVZİ'nin ASRİ MOBİLYA

Mağazasından alınız.

DEPO ARANIYOR

Sirkeci veya Haliçde sahilde, yahud sahile yakın bir yerde mazbut bir depo aranıyor. Müracaat yeri:

ELÀZİZ UMUM NAKLİYAT ŞİRKETİ

ÇİNGENE AŞKI

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (2576) lira (50) kuruş olan muhtelif şekil ve eb'atta 2624 adet kuru pil (16/2/1942) pazartesi günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (193) lira (24) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (873)

★

İşletmemiz ihtiyacı için kapalı zarf usulile iki yüz bin tane makine tuğlası satın alınacaktır

Beher bin tuğlanın Haydarpaşada teslim muhammen fiyatı 35 liradır.

Eksiltme 12/2/942 perşembe günü saat 11 de Haydarpaşada birinci işletme komisyonunda yapılacaktır.

Teklifleri ve kanuni teminatı havi mektupların eksiltme günü saat ona kadar ve teslim edilecek tuğlalardan üç adedinin nümune olarak eksiltmeden 2 gün evveline kadar komisyona vermiş olmaları lâzımdır.

Fazla izahat ve şartname işletme kaleminden alınabilir. «783»